

onds van het
weer, dat er
zelfsuppor-
neer.
n l i n g a l s
n a n s c h a p
s e e n h e e l e
g a n i s a t i e
v a n
h e t C e n t r u m
d e n a a n t e

chelijke
een Suppletie-
shakeld!
est aan Pau-
rangen, en hij
r, en dat bin-
net als men
an voor dien
erangeerd: en
Kurijs in hem
buiten 't Va-
kerk wel van
ze kardinaals-
ch ja, millioe-
soo uitgescha-
stordige mil-
kende graven;
r BENÉDEN
ksdienst, dan
suppletie ge-

gevangene, en
letie in 't
enschap, die
ernst; lach nu
eefst dezen ge-
a n m a t i g
g w e l v a n
d a t k e r k - v i s i t a t i e ?
d o e n d a n
j p r e e k t e , w e l ,
a l l e t j e s i n z i j n
a l t j e . M a a r i n
j b r i e v e n , d o o r
z i j n h o m i l i e e n ,
e s t o f f e n , v o o r
o n d e r d v i e r e n
w a a r i n z i c h
h u n n o g h e b -
i t h e t S u p p l e -
i n d e k e r k e r .
r o e m d e m e n ,
l e v i e t e n z o n e n
a G e e s t w a r e n
s e , j a d e a n t -
i n t - v e r v u l l i n g ,
n d e s u p p l e t i e
d e r l a t e n m o e s t ,
z w a a r d u i t z i j -
r P a u l u s , P a u -
z o r g e n ; e n d a t
w a n t A b r a h a m
n a a r P a u l u s
e e n z o o n k o n
p o r w o o r d v o o r -
t , e n S a r a w a s
k r e e g k i n d e r e n
i n d e r e n , e n
d i e „ n a t u u r ”
i r g r o n d e n k o n .
m a a r h i j t e e l t
a f t i n z i j n l e v e n
n m e t d e o n d e r -
i z i j n d o o d ?
i f i l t e r s m e e r
H E E R E N c h r o -
e z e g g e n , m a a r
t o e n h i j e e n
s t e e n l a n g n i e t
t o e n h e e f t h i j
e n , e n h i j w e r d
g , m a g h e t n o g
i k i n d i e e n e
o k m i j n f e e s t
d i e n s t i s ? M a g
a n t a n a p l e r o s e
i j n l a a t s t e v e r -
z i j d e n t e v e r -
t i c h , h i j s t r e k t e
a h w e z i j n G o d .
s u p p l e t i e . W a t
i h w e v e r t r o u w t ,
z o o n o g k n e c h -
t i e t e n , m e e r
s . P a u l u s s t r e k t
p e n . „ C h a i r e ” ,
p e n . „ C h a i r o o ” ,
a t i s c h g e s l a c h t ,
r e s t e n v a n d a t
i j b e z o r g d v a n
h a p h e e f t d e z e
i n e n m e e r k i n -

Daarom is, zie ik wel, het nu ook geen vraag meer, wat dat kleine bijzonderheidje, dat ik tot nu toe uit den tekst slechts even noemde, toch wel bedoelt. Ik heb het oog op het feit, dat Paulus niet zegt: ik doe anaplerose, vervulling, maar: ik doe ANTANAPLEROSE — tegen-vervulling — van de resten van Christus' verdrukkingen. Wat wil dit „anti” zeggen? Waarop slaat dat terug? Het beteekent zooiets als: op mijn beurt, ik, van mijn kant, althans; ik aan dezen kant. Wil hij zeggen: mijn Heiland Koning heeft voor mij geleden en nu kon ik OP MIJN BEURT voor Hem lijden? Hij deed zijn deel, ik doe nu mijnerzijds het mijne? Ja, we kennen, tenminste ik uit mijn jeugd, die tekening uit de woningen van onze ouders of grootouders: Christus hangt daar aan het kruis, en daaronder staat: dat deed ik voor u, wat doet gij voor MIJ? Het is zooveel als de vraag: ik had MIJN verdrukking, mijn nekrose, zoo meesmuilen de teekenaarsvrienden toch weer half verlegen, doet gij van uw kant nu ook wat. Wilt gij van uw kant mij een wederdienst doen? Ant-anaplerose van Mijn druk?

Maar neen, zóó is het hier toch niet bedoeld. Christus het Zijne, wij het onze? ja, maar, het onze is door Hem, Hij suppleert ons dagelijks met krachten, ja, ja, maar dan uit ZIJN suppletiefonds, dat Hij verzorgt, en zelf alleen gesticht heeft en beheert. Neen, neen, dát is het niet.

Maar is het soms dan zóó bedoeld: dat Paulus zegt: Christus' lichaam, zijn kerk, die heeft voor mij zooveel gedaan, nu kan ik vicissim, mijnerzijds, óók nog voor haar wat doen? Respondeert hier de kerk aan de kerk?

Lev. Zeker, er is iets voor te zeggen: hij heeft de kerk vervuld, het lichaam van Christus willen wonden, en hij kan nu zeggen: ik maak het weer zoo'n beetje goed, ik geef de ant-anaplerose.

Maar toch, het staat er niet. Het zijn immers niet de goederen van de kerk, die hij suppleert, als een tollenaar aan de bestolen burgers. Hij heeft toch immers op zijn diensten niet den naam der kerk, doch dien van Christus als adres geschreven?

Vraag maar niet verder: Paulus heeft met dat woordje „anti” geRÉspondeerd aan Christus, en geCÓRespondeerd op zijne eigen vróegeren dienst. Toen hij in vrijheid en gezondheid leefde, en nog reizen en trekken kon, en nog niet achter de tralies zat, toen heeft hij afgewerkt de EERSTE PUNTEN van het Programma, hem gesteld. Dié kous is af. Nu kan hij, op zijn zoo paradoxale gevangenenfeest zeggen: er KOMT suppletie, menschen: óók de rest komt klaar: de zaak wordt op denzelfden voet voortgezet, keizer of geen keizer. „Chairoo”, ik heb feest: ik heb het ééne deel van de verdrukkingsofdracht uitgevoerd: de profetie, naar al haar indicaties en imperatieven heb ik vervuld, nu komt het anti-deel. Het wederdeel. Het pendant komt bij het pendant, en kijk, het is een garnituur, dat er wezen mag; want mijn God zal mij suppleeren, en u in Colosse ook, tot op den dag des Heeren.

Mannen en vrouwen van Jezus Christus, wij gaan stráks in arrest. Wij vieren heden ons paasch-feest. Ik kan mij voorstellen, dat iemand het niet begrijpt, als we op ons feest van Zondag werkelijk bli zijn. Nu, God zal ons feest zéker verwerpen, indien wij ons feestprogramma hebben ingedacht, in een stiekeme ontduiking van het Zijne, wetende, dat ook wij profetische indicaties en futura en imperatieven hebben te vervullen. Als wij zóó feest vieren, dat dit feest een stichtelijke oase in een onstichtelijke woestijn ons dunkt, dan zijn we weg; niet, omdat we van oases, maar omdat wij van woestijnen reppen. Want het wás toch krigsdienst. Als wij gaan feesten, los, improvisatorisch, zonder profetie, zonder martyriums-gedachtenis, dan „vervullen” wij niets; en als dan de kerker komt, en het schrale tractement, en de laster van de valsche broeders, en de aanklacht bij 't publiek, dat de radio bezet houdt en de persmenschen aan den arm houdt, wel, dan is 't feestje van ons vandaag en morgen losgeslagen van het program van God. Maar als wij zóó werken en studeeren, en ook zóó op sabbath rusten gaan, dat het k r i j g s p r o g r a m ons brandt in de ziel, d á n mag er komen wat wil; een invasie van russische, of van amerikaansche, of van u n e s c o - i n f i l t r a n t e n , of wát dan ook, maar het staat er, dat ook aan ons het feest alsdan gegund zal worden om de paradoxale „Ausnützung”, die de Koning-van-ons kent en methodisch volgt in zijn arbeidsdienst: wie weet, wat een geduldige dragen van het lijden van Christus in de wereld vermag?

Paulus schreef aan Colosse. Daar waren dwaalgeesten aan het werk. Zij waren voor een deel van die judaïsten, die met de oude broeders van het Centrum, dat Paulus afgezet had, nog wel wilden blijven aanpappen en zelfs: aanpakken. Paulus bevecht hen nog in den kerker; en het Woord heeft hen verslagen. Die judaïsten konden zich nog steeds maar niet gewennen aan de gedachte, dat Simsons en Paulussen kunnen zijn als hun Heer, gekruist, geschorst, afgezet, verworpen, wandelende graven, zonder de makkelijk hanteerbare apparatuur van „menschen-inzettingen”, dat vaste refugium der drukke en dribbelende

lulaards, — en toch nooit steriel; integendeel: vruchtbaarder dan ooit. Maar hij waarschuwt zijn menschen in Colosse: laat uw verdrukkingen in vréedenaam van Christus zijn, en geen zaakjes, die gevolg zijn van uwe eigen onverstand.

En ja, dan waren daar in Colosse óók nog van die menschen, die heetten heel erg vroom. Ze waren niet minder dan ascetisten. Ascese, onthouding, en den dienst volvoeren als geheelonthouders-op-púnten, wel te verstaan. Niet zomaar als Paulus destijds: de logica der feiten in het volle leven volgen. Weg met hen, zegt Paulus: ik heb deel I van mijn programma afgewerkt in 't drukke bonte-leven; en nu ik tot onthouding ben gedwóngen, maar het program gelézen hoorde bij monde van den Koning, en diens rol gegeten heb, nu breng ik NÓG suppletie.

En tenslotte, er waren in Colosse ook van die menschen, die, verwant aan esseensche, en gnostische, en ook weer judaïstische ideeën, met hun „leer der engelen” kwamen aandragen.

O neen, ze preekten geen aconenleer, en ze waren maar heel rare filosoofjes. Maar ze hadden toch een zekere „feeling”, dachten ze, voor „mysteriën”. „Er was meer tusschen hemel en aarde, dan de meeste menschen wisten, reken daar maar op”; vandaag zouden ze een bekend citaat van Shakespeare, dat ongeveer zoo luidt, in hun brochures als motto nemen. De engelen waren krachten, machten, tronen, trouwens, zel broeder Paulus dat niet zelf? Welnu, als nu een christenmensch maar kleintjes bleef (de „dienst der nederigheid”, van het laag bij den grond blijven), dan was DÁT de BRUG naar het contact met die geheimzinnige hemelsche machten. Dan konden die engelen hemelsche geheimen influisteren, dan werd men zelf verlicht, door enkel maar te luisteren, en door stil te zijn, want och zoo'n „quiet time” is zoo nuttig. Van dat intermediair der engelen konden ze dan gebruik maken, erdoor verlicht worden, verlichte oogen des verstands verkrijgen onder engelen-invloed, en met engelen-concursus. Een nieuw christelijk type, menschen! Niet zooals de Grieken wilden, heroën met hetaeren fuivend, en spelend naar den geest (met kleine g). O neen, men moest zich kleintjes houden, en wat afgezonderd. Maar het christelijk standaard-type, dat dan groeien zou op kerkelijken bodem, was 't niet mooi? Terzijde van den weg, naar boven turen („turen” en „zien” zijn verschillend), en op de invasie van engelen wachtende, die „bij oogenblikken” mystieke kennis infiltrerden! Zóó'n wind

Israël's verwondering bij het vestigen van Gods Koningsheerschappij

De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden is tot een hoofd des hoeks geworden.

Dit is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in onze oogen.

Psalm 118 : 22—23.

Wij kennen psalm 118 als een paaschlied bij uitnemendheid. De kerk des Heeren heeft nu al eeuwen gezongen: „de steen, die door de tempelbouwers verachtelijk was een plaats ontzegd, is tot verbazing der beschouwers van God ten hoofd des hoeks gelegd”. Dat begon al op den Paaschmorgen. Dat werd het thema van de Pinksterprediking. En terecht. Want psalm 118 is maar niet een lied, waarvan wij zoo prachtig de woorden kunnen gebruiken op den dag van Christus' verhooring, een psalm waaraan wij een paaschinhoud geven, neen, psalm 118 wordt op het paaschfeest vervuld. En dan vervuld op een geheel andere wijze dan wij gewoonlijk denken. Immers wij hebben zoo ongeveer deze voorstelling: Bij den bouw van den tempel ligt daar onder het tempelmateriaal een steen, dien de bouwlieden versmaden en verachtelijk wegwierpen. Zij willen dien steen niet gebruiken voor den opbouw van 's Heeren huis. Maar zie, die verachte steen wordt nu door den Heere tot „een hoofd des hoeks gelegd”, tot den hoeksteen, waarmee in dien tijd een bouwwerk werd voltooid, en aan het bouwwerk zijn schoonheid en zijn glorie werd gegeven. Die verachte steen neemt nu ineens de eereplaats in, en geeft aan den tempel zijn schoonheid en schittering. Maar wie het zich zoo voorstelt, krijgt de vraag te beantwoorden: Hoe is die verachte steen daar zoo gekomen, en hoe prijkt hij daar op een goeden morgen ineens tot een hoofd des hoeks? En ook deze vraag: Welke is dan die groote verbazing, welke den tempelgangers aangrijpt, zoodat deze zingen: Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied? En ook deze vraag: Hoe wordt nu deze psalm op het Paaschfeest vervuld, en welke is dan de groote verbazing op den Paaschmorgen als de Gekruisigde Heiland geworden is de Opgestane Heere? Want het blijkt, dat juist psalm 118 een belangrijke plaats heeft ingenomen in de Pinksterprediking van Petrus (Hand. 4), en ook later nog in zijn brieven. Op het Paaschfeest hebben de apostelen psalm 118 pas goed begrepen, en Jezus, den opgestane Heere, gezien als Gods uitverkoren hoeksteen. En toen hebben zij gezongen als nooit tevoren: Looft den Heer, want Hij is goed, want Zijn goedertieren-

blaast waarheen zoo'n engel wil, ge kúnt nooit weten.

Ja, zegt Paulus, dat is 't nu juist. Ge kúnt 't nooit weten. Maar ik kon 't wel weten. Ik heb mijn program hooren lézen. Ik was van zevenen klaar. Ik had geen intermediairs onder de engelen, ik had één Middelaar Gods en der menschen, en die is nóg voor mij genoeg. Ik kreeg de oogen des verstands in verlichten staat — maar door het Woord. Ik was niet terzij gehurkt, maar ik heb door de modder gekropen, en ik heb ook zoo'n hoogen oome van den rijksecommissaris van Rome eens publiek op zijn nummer gezet, toen hij me te na kwam, mij, burger van Rome. Het was vlak vóór mijn arrestatie. Ik ben niet op een mooien engel zoo wat gaan lijken, maar ik droeg de nekroze van Jezus overal mee, overal mee, overal mee. Ik droeg ze rond. De Geestelijke menschen — maar dan met groote G — hebben haar onderscheiden. De anderen zeiden: we kregen hem achter de tralies.

En nu ik op een engel minder dan ooit lijk, en over mijn verrukkingsuren zwijgen moet, en een doorn in het vleesch heb, n u k a n i k w a a r l i j k n ó g s u p p l e t i e d o e n . Is dat geen feest?

Mijn vrienden, zoo was Paulus.

Ik ken een gevangene, aan wien iemand van buiten de gevangenis schreef: Lees eens Colossenzen 1. Dat was in oorlogstijd.

Ik zie h é d e n o n s a l l e n n o g i n ' n o v e r i g e n z e e r b e t r e k k e l i j k e v r i j h e i d . Ik zie echter de pers gekneveld, en de souvereiniteit van een koningin bij de gratie Gods bij rijkedecreet gedeeld met en deels gedeeld met machten die van buiten zijn, en die tégen zijn. Ik zie het concentratiekamp weer opengaan. God gunt ons heden ons feestje, klein, en maar kort. Maar om Gods wil, waar is ons PROGRAM? En, IS ons feest program? Spreekt dagelijks het suppletiefonds der kerk in Jezus Christus aan, en doet uw ant-anaplerose. Schapen die ter slachtbank gaat! Maar de psalm van de Korachieten, en de brieven van den nekrosemensch Paulus zijn toch maar gebundeld in één band.

En zalig is hij, die aan een paaschfeest, dat op een vulkaan en voor de deur van de gevangenis gevierd wordt, niet geërgerd wordt. Hij is zalig, niet door zijn theorie van 't feest, doch door het feest van zulk een „t h e o r i a ” , z u l k i n z i c h t a a n g a a n d e d e n G o d d e r p r o g r a m m a ' s e n d e p r o g r a m m a ' s v a n z i j n G o d , d i e o n s h e e f t g e r e c h t v a a r d i g d o m d e o p s t a n d i n g v a n J e z u s C h r i s t u s u i t d e d o o d e n .

K. S.

UIT DE SCHRIFT

heid is in der eeuwigheid. Wij zullen dus psalm 118 nader moeten bekijken om zoo tot de wonderen Gods te komen op het Paaschfeest.

Ik sluit mij aan bij hen, die dezen psalm dateeren in den tijd na de ballingschap. Het groote moment is gekomen, dat na veel strijd en moeite de tempelbouw gereed gekomen is. Dat is een moment van groote vreugde geweest. Gods tempel is weer herrezen. En dat beteekent immers, dat Gods koningsheerschappij weer onder Zijn volk is opgericht, Gods genadeheerschappij, waaronder voor Zijn volk de levensbronnen opengaan, en waaronder zij zingen: „Hoe zijn Uw vleuglen uitgebreid, hier wordt de rust geschonken”. Vandaar, dat zij op dezen dag, dien de Heere gemaakt heeft, een feest organiseren om Gods goedheid te loven, 's Heeren reddende verlossende liefde en kracht, welke zij hebben mogen ervaren in het weer herstellen van Zijn koningsheerschappij. Immers hoeveel strijd en moeite hebben zij bij dezen tempelbouw ondervonden? Zij werden daarbij benauwd door de intriges der Samaritanen, door de vijandschap der genabuurde volken, door de grillige luimen der Perzische koningen. Heel de wereld heeft als het ware geprobeerd om dien tempelbouw te verhinderen. Al de heidenen hadden hen omringd (vs 10). Maar 's Heeren verlossende liefde en kracht is nog nooit zoo groot geweest als in dezen tijd. Israël heeft al zijn vijanden in 's Heeren Naam verhouwen, (vs 11). God heeft Zijn volk in de ruimte gezet (vs 5). Bij dien tempelbouw was Israël door zijn vijanden omringd, zooals 'n bijenzwerm een man kan overvallen, maar zij zijn als een doornenvuur vergaan (vs 12). Toen die tempel gereed was na een strijd tegen het gansche heidendom, konden zij zeggen, dat de wereld overwonnen was. Is het wonder, dat zij in feestelijken optocht naar den tempel gaan, om Gods genadeheerschappij te prijzen in het vestigen waarvan Gods verbondstrouw op het luisterrijkst openbaar geworden is? En zo weerklinkt op weg naar den tempel het lied: de Heer is aan de spits getreden dergenen, die mij hulpe bién. En ook: „de Heer is mij tot hulp en sterkte, Hij is mijn lied, mijn psalmgezang”. En ook: „Gods rechterhand is hoog verheven, des Heeren sterke rechterhand doet door haar daán de wereld beven, houdt door haar kracht Gods volk in stand”. Zoo is de juichende menigte bij den tempel gekomen.

Bij den tempel, uit het stof herrezen. Maar gij weet, hoe Israël's eerste bouwlieden na de ballingschap dien tempel hebben veracht, en geklaagd hebben: het wordt niets, en het is niets. Het tempelmateriaal, waarmee

zij dien tempel hebben moeten optrekken, hebben zij veracht, versmaad. Want deze tempel bleef in glorie en glans zoo ver ten achter bij de heerlijkheid van Salomo's tempel. Het oprichten van Gods koningsheerschappij in hun dagen was hun te gering. Zij konden er niet in zien het begin van Gods onbeweeglijk koninkrijk, den aanvang der wedergeboorte van hemel en aarde. En Israëls ongeloof bij dien tempelbouw heeft zich geculmineerd in den steen, waarmee zij den hoeksteen, den sluitsteen moesten leggen. De hoeksteen van een gebouw vond zijn plaats boven het portaal en bepaalde de vastheid, de soliditeit, en alzoo de glorie en de schittering van een gebouw. Wie den hoeksteen verwerpt, verwerpt het gansche gebouw. Israëls bouwlieden hebben dezen tempel niet begeerd. Zij hebben er geen schoonheid, geen glans in kunnen ontdekken. Maar wat blijkt nu op dezen feestdag? Wel, dat in dien tempel liggen al de krachten der wereldoverwinning. Gods verbondstrouw, Gods reddende, verlossende liefde straalt uit dien tempel als nooit te voren. Dat hebben zij ondervonden in hun strijd tegen het gansche heldendom. Al hun vijanden zijn overwonnen. Gods koningsheerschappij is gevestigd tot in alle eeuwigheid. De kracht, welke uit dezen tempel komt, is zoo groot, dat neergeworpen worden alle tronen, machten, heerschappijen. Op dezen feestdag zien zij dien tempel geheel anders. Zij zien nu dien hoeksteen boven het tempelportaal in het licht van Gods eeuwige heerschappij, in den glans van Gods verlossende, reddende verbondstrouw. Uit dien tempel komen Gods wereldoverwinnende krachten, waaruit voor hen opkomt de glorie van Gods onbeweeglijk koninkrijk. Psalm 118 is een lied geworden van Israëls groote verbazing over Gods wonderwerk. De steen, dien de bouwlieden veracht hebben, is van God ten hoofd des hoeks gelegd. Deze tempel staat hier als bewijs, dat 's Heeren genadeheerschappij is opgericht tot in eeuwigheid, dat van hier uit begint de wereldoverwinning, opdat het koninkrijk zij des Heeren. Dat is hun stomme verbazing op dezen feestdag, als zij opzien naar dien hoeksteen, welke de glorie en de glans van den tempel bepaalt. Hun stomme verwondering, waaraan zij lucht geven: „Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied. Het is een wonder in onz' oogen; Wij zien het, maar doorgronden 't niet!“. God heeft in dezen nietigen, geringen, voor het oog der wereld niets beteekenenden tempel de krachten der wereldoverwinning gelegd, den aanvang van Zijn eeuwige heerschappij. Hun oogen zijn opengestaan. Zij zien nu pas zuiver. Dit is de dag, de roem der dagen, n.l. de dag van het oprichten van Gods koningsheerschappij tot verlossing van Zijn volk.

Welnu, deze psalm van Gods koningsheerschappij is nu vervuld op het Paascheest. Christus is de steen, dien de bouwlieden veracht hebben. Israel heeft Hem verworpen. Die Gods koningsheerschappij kwam vestigen en Die dat op Goeden Vrijdag ook gedaan heeft. Hij heeft immers op Golgotha alle vijanden overwonnen, alle tyrannie verbroken, van Samaritanen, van Perzen, van Romeinen, van den Antichrist, van den Satan, van den dood? In Hem ligt nu de kracht der wereldoverwinning. In Hem schittert nu Gods verbondstrouw tot verlossing van Zijn volk. En op den Paaschmorgen, als de Heere Hem uit de dooden opwekt, is Gods koningsheerschappij gevestigd tot in eeuwigheid. De opgestane Christus is daarvan het bewijs. Zijn vernedering is voorbij. Zijn verhooring is begonnen. Hij is nu de hoeksteen, die de glorie en de schittering van Gods tempel bepaalt.

Wie Hem gezien heeft op den Paaschmorgen, ziet, wat hij nog nooit gezien heeft, Gods eeuwige koningsheerschappij over de wereld, over alle vijanden. En zie, op het Paascheest komt nu ook de groote omkeer onder Israël. Het is nu de rest der verkiezing, welke op het Paascheest ziet, dat Hij tot een hoofd des hoeks gelegd is, dat Hij de wereld overwonnen heeft, dat Hij de krachten heeft om alle machten neer te slaan. Zij hebben allen gezegd: Hij is het niet. Zij zagen geen gedaante of heerlijkheid in Hem. Aan het kruis heeft gansch Israel Hem verworpen. Maar nu komt de bekeering en de verbazing. Nu worden hun oogen verlicht. Nu beweenen zij hun ongeloof. Zij zien nu met oogen, waarin stomme verbazing ligt: Hij heeft de wereld overwonnen. In Hem is Gods rechterhand hoog verheven. In Hem is alle tyrannie verbroken. In Hem vangt nu de sabbath aan. Nu juichen zij: Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied. Psalm 118 is de psalm van het zich bekeerende Israel, de psalm van Petrus, van Johannes, van Thomas. De psalm van de kerk, welke op Paschen haar ongeloof belijdt en den Heere Christus als wereldoverwinnaar prijst. Dus achter het zingen van dezen psalm moet nu liggen onze bekeering. Want wij hebben Hem allemaal gekruisigd. Maar zingen wij nu op Paschen het lied onze verbazing, dat God Hem tot een hoofd des hoeks heeft gelegd? Zien wij nu op Paschen, dat Hij de wereld heeft overwonnen? Zien wij nu Gods koningsheerschappij in Hem opgericht tot in eeuwigheid? Gelooven wij nu, dat wij nimmermeer behoeven te vreezen, voor geen enkelen vijand meer behoeven te vluchten? Psalm 118 is nu de Paaschpsalm der kerk geworden. De Heere heeft ons in de ruimte gezet. Wij zijn nog omringd door vijanden. En zij trekken op tegen Jeruzalem, de stad Gods. Maar in Hem straalt ons nu op Paschen tegen Gods reddende, verlossende liefde en kracht. Wij

krijgen ruimte om den Heere te dienen. Ruimte om op te gaan tot God, de bron van vreugd. Ruimte om de aarde erfelijk te bezitten. Ruimte om eeuwig bij Hem te wonen. Als wij nu maar gelooven en opzien naar den opgestanen Heiland. Psalm 118 is het Paaschlied in de wereld van groeiende vijandschap. Maar al omringen zij U als bijen, zij zullen als doornenvuur vergaan. Al staat de gansche wereld op: Gij zult door 's vijands zwaard niet sterven, maar leven en des Heeren daan, waardoor wij zooveel heil verwerven, elk tot Zijn eer doen gadeslaan. Gods koningschap is opgericht. Zij staat nu onwankelbaar vast in dezen gezegenden Koning. Laat ieder 's Heeren GOEDHEID loven.

v. d. B.

Boekbespreking

Muus Jacobse: „Het Kind“ en andere gedichten. J. H. Kok N.V., Kampen. 1949. Geb. f 3.90.

De bundel „Vuur en Wind“, geschreven tijdens de jaren der bezetting, bevatte heel goede gedichten. Het leek alsof Muus Jacobse's vers een vernieuwing had ondergaan. De kleine bundeltjes die daarna verschenen losten echter deze belofte niet in. Het waren meest oudere gedichten, in nieuw verband.

Ook deze nieuwe bundel bevat als zoodanig niets nieuws. Wel zijn het voor het grootste deel dusver onuitgegeven verzen, gedicht in de jaren 1942—1945, hun geest is echter de oude. Een groot talent bezit Muus Jacobse niet, hij weet en zegt 't zelf; hij is echter eerlijk en kan een zeer gevoelig vers schrijven. Liefde is het hoofdthema van zijn gedichten. Eert uw vader en moeder, vraagt hij den kinderen, ook al zijn ze nog zoo slecht. Eens zullen ze zelf vader of moeder zijn en dan zullen ze begrijpen. Over ons allen, al zijn we nog zoo voornaam, zal eens de geschiedenis oordeelen, en ten slotte zullen wij staan voor Gods aangezicht, als Zijn zondige kinderen, met de bede:

Al wat mijn handen en mijn tong misdeden,
Sta onverborgen voor Uw aangezicht,
En al 't verleden worde eeuwig heden,
Als het mag opstaan in Uw god'lijk licht!

Deze dichter der liefde, is doodsbang voor het dogma. Hij waardeert Calvijn om zijn ijver voor Gods eer, doch mist de liefde.

Maar achter vlammeende eeuwen zien wij vaal
Het koud en strak, angstig monumentaal
Dreigend systeem, en huiveren ervan.

Muus Jacobse heeft wel een eigen toon in het kleine koor onzer hedendaagsche protestantsche dichters. Zijn dichterlijke vlucht gaat niet hoog, hij kringelt te veel boven hetzelfde terrein. Nu is hij naar Indië vertrokken en blijkbaar heeft hij eerst het goede uit zijn oude portefeuille nog willen spuien. Inderdaad zitten hier verzen tusschen, die tot het beste behooren van wat hij tot dusver publiceerde. Met de werkelijke illustreerende tekeningen van Henk Krijger is een mooi bundeltje gevormd. Zal Indië den dichter straks inspireren tot een Forscher geluid? Al lang is Muus Jacobse gebleven een dichter van groter verwachting; of zou deze bundel dien hij als afscheid aan Holland achterlaat, zijn laatste zijn? Het zou jammer zijn, want ondanks de gebreken die zijn verzen aankleven, is hij dikwijls een sympathiek dichter, kinderlijk vroom en kinderlijk van eenvoud.

Gron.

H. S.

KERKNIEUWS

Bedankt voor:

Haren en Zuidwolde, C. P. Plooy te Uithuizen.

— NIEUWLEUSEN. Adres Kerkeraad: J. Breman, Ommervijk 73, post Den Hulst (O.). De H. Scholte woont: J. B. Bruijsstraat 1, post Den Hulst (O.).

De vermelding „Den Hulst (O.)“ is gewenscht in verband met de postbestelling.

— BEDUM. De G. A. Hoekstra te Bedum hoopt op 1 Mei a.s. afscheid te nemen van zijn gemeente wegens vertrek naar Utrecht, terwijl De G. Spijker te Urk op 15 Mei zijn intrede te Bedum zal doen na in den morgendienst bevestigd te zijn door Prof. C. Veenhof.

— NIEUWDORP. In deze gemeente, eenmaal de standplaats van den bekenden De G. Doekes, hield diens zoon, De L. Doekes, Geref. Pred. te Hilversum, voor een kleine honderd aanwezigen een voorlichtingsrede, alhier georganiseerd door de Geref. Kerk van Goes.

De Doekes releveerde de ontwikkeling van de kerkgeschiedenis, met haar telkens weerkerende reformatie en reformatie en wees op den elsch van ieder, die belijdt lid van de Kerk van Christus te zijn, in gehoorzaamheid aan den oproep tot reformatie zich te houden aan de ware kerk, zooals wij die in onze confessie belijden te zijn en te herkennen aan de duidelijke kenteekenen.

In de bespreking ontstond een levendige discussie met enkele aanwezigen uit Nieuwdorp, waardoor de mogelijkheid ontstond wat nader op de concrete kerkelijke crisis der laatste jaren in te gaan.

Het was een mooie avond, waarbij zelfs een der leden van de synodocratische kerk zijn leedwezen uitsprak, dat deze rede niet was gehouden in hun eigen kerkgebouw.

— GELDEN VOOR DE ZENDING. Mr Dr J. Meulink te Enschede wijst ons erop, dat in ons nieuwe kerkelijke Handboek bij de Zending geen opgave gedaan was van

den Quaestor. Gaarne willen we in „De Reformatie“ even aanvulling geven. De gelden moeten gestort worden op postgiro 442338 of op rekening bij de Twentsche Bank N.V. den „Quaestor der Gen. Kas v. d. Zending van de Geref. Kerken“. Het correspondentieadres is: postbox 177, Enschede.

K. S.

— MILITAIREN KAMP WESTERBORK. De kerkeraad der Geref. Kerk te Hijken maakt de betrokken militairen, die in het kamp Westerbork gelegerd worden, er op attent, dat dit kamp ligt binnen zijn ressort.

De diensten worden te Hooghalen gehouden om 9.30 en 2.30 uur. De kerkeraad had graag bericht van de betrokken kerkeraden over de aanwezigheid hunner leden in dit kamp. Adres: Ds A. R. Bosman, Hooghalen.

— OPLEIDINGSKAMP DER LUCHTSTRIJDKRACHT (L.S.K.). De Kerkeraad der Geref. Kerk te Winterswijk vestigt er de aandacht op, dat sinds kort bovengenoemd kamp te Winterswijk in dienst is gesteld, en verzoekt al den zusterkerken, indien één van hun leden in dit kamp wordt opgeleid, hiervan onmiddellijk mededeeling te willen doen aan den scriba: J. Jansen, Groenlooscheweg 76, Winterswijk.

— EDE (Zuid-Veluwe). Nadat de Kerkeraad van Ede in Februari 1948 voor de in Bennekom en Wageningen wonende leden der Gemeente, in Bennekom 1 kerkdienst per Zondag heeft ingesteld, moest hij in December 1948 beginnen 2 diensten per Zondag in Veenendaal te houden, waarbij overlegd werd met den Kerkeraad van Amersfoort, van welken hulp wordt ontvangen o.m. voor het catechetisch onderwijs. Enkele vrijmakingen hebben plaats gehad, zoodat her-instituering van de Kerk van Veenendaal eertijds kan worden verwacht. Op 27 Maart j.l. is voor het eerst in Lunteren een kerkdienst gehouden, in het Jongensinternaat aan de Dorpsstraat bij br. v. Neutegem, waar 34 kerkgangers den Dienst des Woords bezochten. We zijn dankbaar, dat het werk der vrijmaking op de Zuid-Veluwe voortgaat. Als vacante gemeente moet de Kerk van Ede voor deze zes diensten, per Zondag 2 predikanten (of proponenten) zoeken, die kunnen voorgaan. Vooral bij dezen stand van het Kerkelijk leven is dat noodzakelijk. Het is dan ook geen wonder, dat de Gemeente verlangt naar het tijdstip, dat de Koning der Kerk haar een eigen herder en leeraar zal zenden.

Wij vestigen de aandacht van de vacantiegangers te Bennekom (Wageningen), Ede en Lunteren op de Kerkdiensten in die plaatsen.

— VAN KERKELIJKE GOEDEREN EN KERKELIJKEN STIJL. Reeds sedert de vrijmaking tracht de Geref. Kerkeraad te Zwolle met den syn. aldaar te komen tot een regeling inzake de kerkelijke goederen. Dat de zaak langer loopt, dan gewenscht is, zult U begrijpen wanneer U wet, dat de syn. kerkeraad eerst op 10 Januari 1949 antwoordde op een brief, die hem op 10 April 1947 gezonden was. Na in dit antwoord zijn pretentie te hebben gehandhaafd eigenaar te zijn van alle kerkelijke goederen en uitgesproken te hebben niet verplicht te zijn tot verdeling ervan, verklaart de syn. raad zich in principe bereid „in een poging om zijn zusterkerk te Enschede te helpen“, om de Plantagekerk geheel gratis of door symbolischen verkoop ter beschikking te stellen, echter o.m. op deze conditie, dat dit aanbod eerst van kracht wordt en de besprekingen eerst geopend worden, indien de Geref. Kerk te Enschede aan de synodocratische aldaar een soortgelijk aanbod doet, waarop overeenstemming wordt bereikt. Uit het antwoord, dat de Geref. Kerkeraad op dit eenerzijds verbijldende, maar anderzijds zeer wonderlijke voorstel gaf, citeren we het volgende:

„Dat Uw Raad de realisering van Uw aanbod afhankelijk stelt van het tot stand komen van een minnelijke schikking te Enschede, verwondert de Kerkeraad zeer. Immers, het kan Uw Raad bekend zijn, dat de (Vrijgemaakte) Gereformeerde Kerk van Enschede aan de (Gebonden) Gereformeerde Kerk aldaar bij herhaling een zeer serieus voorstel heeft gedaan, teneinde tot een minnelijke schikking te geraken.

Dit voorstel hield in: alle kerkelijke goederen pondsgewijze te verdelen tussen beide kerken, waarbij als basis zou worden aangenomen het zielenal van de tot deze kerken op het moment der vrijmaking behorende leden, welke verhouding tussen Vrijgemaakt en Gebonden ongeveer 4200 tegen 1500 was. Uw zusterkerk te Enschede echter heeft dit haar gedane aanbod steeds afgewezen.

Hiertegenover moet de Kerkeraad nadrukkelijk opmerken, dat hem Uwerzijds nimmer zelfs het aanbod is gedaan om te spreken over, of te komen tot een minnelijke schikking tussen Uw Kerk en de zijne.

Ten overvloede accentueert U een en ander nog in de 1e en 2e alinea van Uw schrijven, waarin U opmerkt, dat Uw Raad alle kerkelijke goederen bezit en „dit eigendomsrecht hem bij de thans bestaande jurisprudentie niet met kans op goed gevolg kan worden betwist“.

Voorts schrijft U, dat „U zich niet op het standpunt stelt enige verplichting te hebben, tot verdeling der kerkelijke goederen over te gaan, daar zulks het goed recht der Kerkcheuring implicite zou erkennen, hetgeen allerminst de bedoeling is“.

Dit alles overwegende, kan de Raad onzer Kerk Uw aanbod niet anders zien dan als een blote handelstransactie“.

Het slot van den brief is te mooi om U er niet een gedeelte van door te geven. Hier vindt men kerkelijken stijl: „Onze Kerkeraad verwondert zich over het feit, dat Uw laatstontvangen schrijven (in tegenstelling met een voorafgaand schrijven, Red.) in het geheel niet spreekt van Jezus Christus, de Koning der Kerk, doch dat deze brief alleen kille zakelijkheid ademt, met verzwijging van de „Enige, van God gegeven Zaligmaker, Jezus Christus, Die de Koning is der Kerk en derhalve ook de Koning, Wien de zeggenschap toekomt over de kerkelijke goederen.“

Het moet ons van het hart, dat U in Uw brief geheel en al hebt nagelaten, deze zaak te brengen op een ander en hoger niveau, d.w.z. in het gezichtsveld van de Here Jezus Christus, de Koning der Kerk.

Wells waar verwijst U naar de thans bestaande jurisprudentie, welke volgens Uw mening U in het onbetwist bezit der kerkelijke goederen laat, doch onze Kerkeraad